

Grön infrastruktur – Östergötlands marina miljö

Lars Gezelius, Naturvårdsenheten

www.lansstyrelsen.se/ostergotland/gron_infrastruktur

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Handlingsplan – värden, hot, åtgärder

- Beskriva biologiska värden i landskapet
- Identifiera hot och påverkansfaktorer
- Förslag på åtgärder, tonvikt på ”vägarna” mellan livsmiljöer/arters bestånd
- Ett planeringsunderlag – koppling till miljömålen och vattendirektiv

Dialog, förankring och tidplan

- Analyser och kartläggning (2016-17)
- Samråd/dialog (2017/vår 2018)
- Bred remiss (15 mars till 15 maj 2018)
- Handlingsplan till regeringen (okt 2018)
- Återkommande revidering

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

asp

Strategi

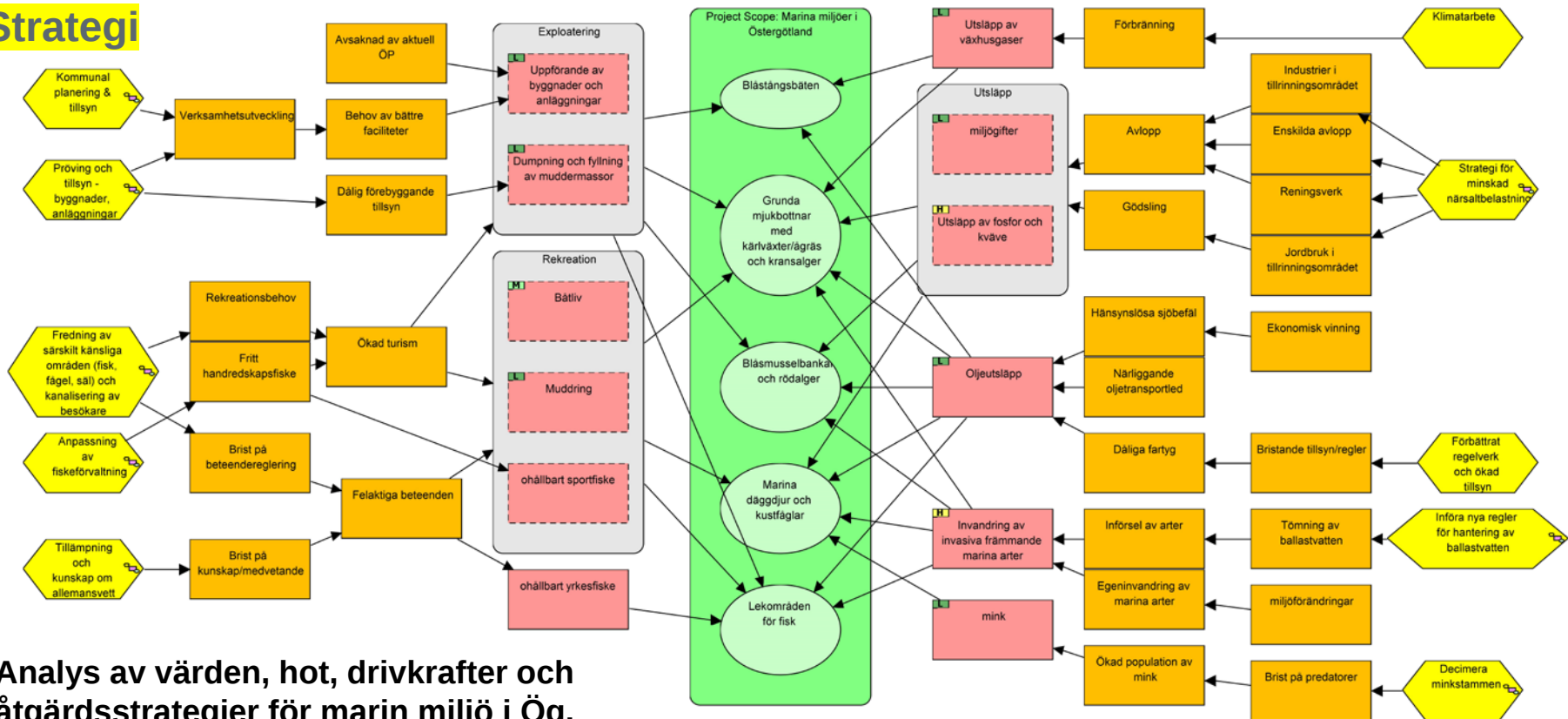
Drivkrafter

Direkta hot

Värden

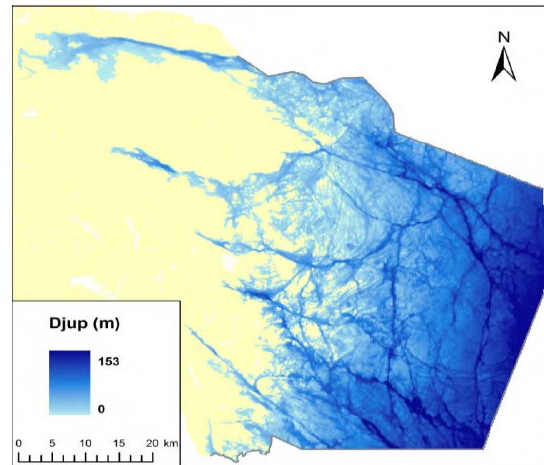
Direkta hot

Strategi

Den marina miljöns gröna infrastruktur

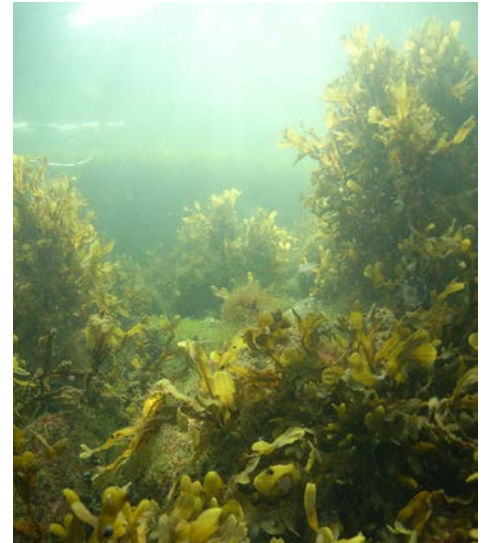
I Östergötland är naturvärdena i den marina miljön endast delvis kartlagda. Större yttäckande inventeringar har gjorts i naturreservaten/Natura2000 områdena, i flertalet grunda vikar samt i ytterskärgården där som utreds för kommande skydd. Till detta kommer ett relativt stort antal dropvideopunkter (ca 2500) och undervattenstransektar där de marina livsmiljöerna bedömts. Med detta underlag tillsammans med kunskap om djup, exponering, bottensubstrat, bottenlutning, med mera, har en så kallad modellering gjorts av de marina livsmiljöerna (undervattensvegetation och blåmussla). Det ger då sannolik utbredning för dessa. De största sammanhängande ytorna av några av livsmiljöerna/arterna har bedömts som naturvärdesobjekt.

Fyra huvudsakliga marina naturtyper i GI-analysen

I arbetet med marin grön infrastruktur har vi valt att begränsa oss till **fyra huvudsakliga marina naturtyper**. Dessa domineras av viktiga strukturbildande arter och bedöms fånga in de flesta viktiga livsmiljöerna för Östergötlands marina liv. De typer vi valt som värdefulla strukturbildande naturtyper för de marina värdena och som vi analyserat i perspektiv av marin grön infrastruktur är:

- 1: Grunda mjukbottnar med kärlväxter och kransalger
2. Blåstångsamhällen
3. Blåmusselbankar och rödalgssamhällen
4. Fortplantningsområden för kustfågel och gråsäl

Värdetrakter, värdenätverk & naturvärdesobjekt

I handlingsplanen och på dess kartor redovisas grön infrastruktur på två olika skalor:

Värdetrakter: En värdetrakt är en del av ett vattenområde där det finns en högre täthet av höga marina naturvärden. Värdetrakterna har analyserats fram genom att ange en buffertzons kring värdenätverken. För de marina habitaterna har denna buffertzons satts till 250 m kring värdenätverken. **Sammanhängande områden med en yta om minst 600 ha har bedömts som en värdetrakt.**

Värdenätverk: Ett värdenätverk är ett område inom vilket det är så tätt med områden som har höga naturvärden (marina naturvärdesobjekt) att många vattenlevande djur och växter regelbundet kan förflytta sig mellan olika delområden. Det vill säga, här kan förekomma livskraftiga bestånd. Barriärer för vissa arter kan ingå i värdenätverket, som inte behöver ha sammanhållna bestånd av alla arter. Om barriärerna åtgärdas är dock potentialen för att stärka den biologiska mångfalden i sådana fall hög. De flesta av nätverken ligger i en trakt, men nätverk utanför trakter förekommer också. Värdenätverken har tagits fram genom att ange en buffertzons kring naturvärdesobjekten (värdekärnorna). För de marina livsmiljöerna har denna buffertzons satts till 250 m kring naturvärdesobjekten.

Marina naturvärdesobjekt: (s.k. marina värdekärnor) har identifierats i huvudsak genom modellering som nämnts ovan samt vid en del översiktliga marina inventeringar. Dessa utgör basen för värdenätverken och alla naturvärdesobjekt vatten ingår i värdenätverk.

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Kartor över vädetrakter

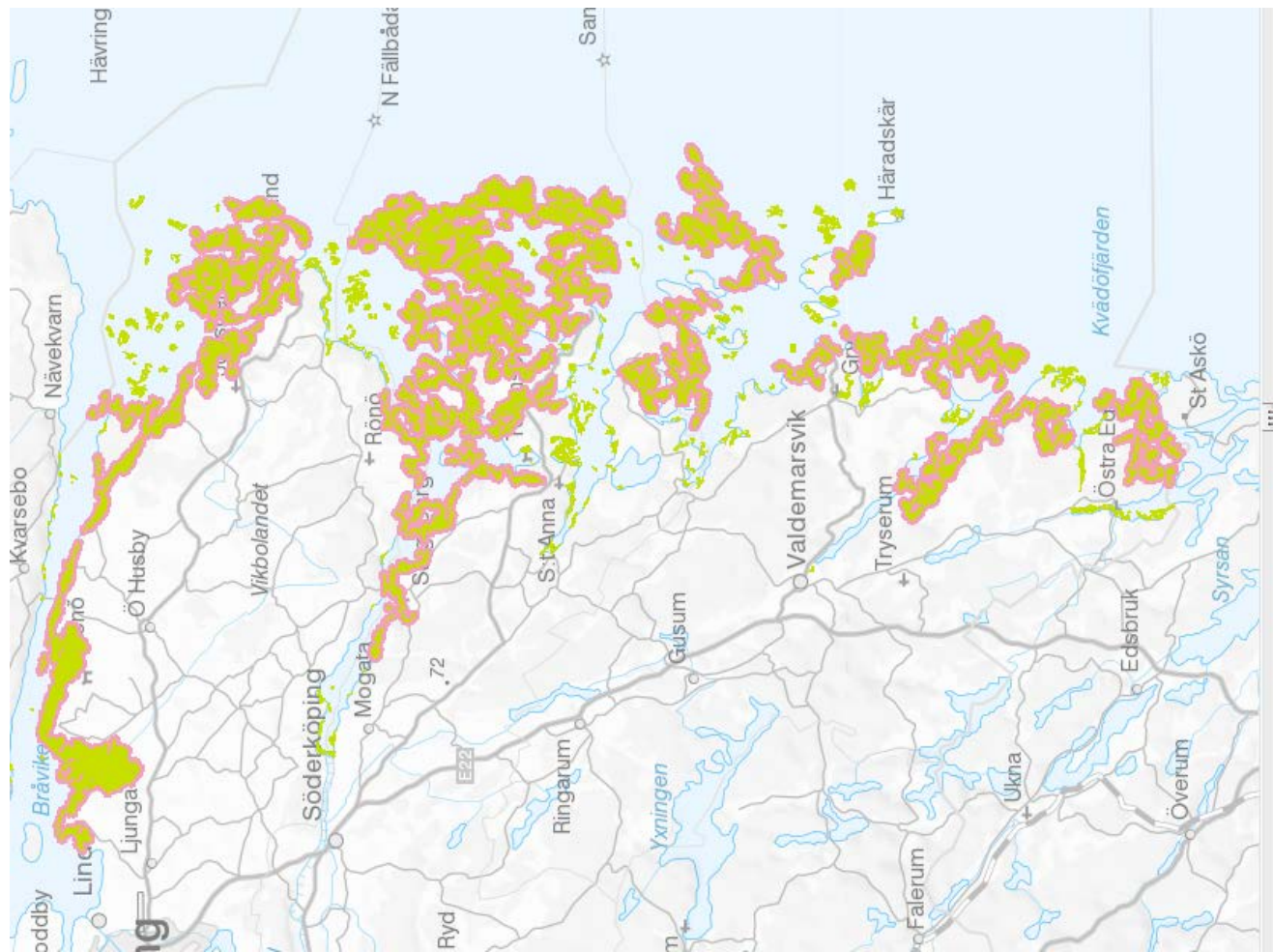
På kartor nedan över respektive marin naturtyp redovisas vädetraktens avgränsning och de värdenätverk som ingår. Efter det redovisas funktioner, känslighet, tjänster och hot för naturtyperna. Uppgifter hämtade från <http://www.marbipp.tmbl.gu.se>

Naturvärdesområdena för blåmussla och rödalger finns främst på exponerade bottnar i ytterskärgård. För blåstång är de naturvärdesområdena relativt jämt fördelade i länets mellan- och ytterskärgård, men de större områdena främst återfinns i ytterskärgården.

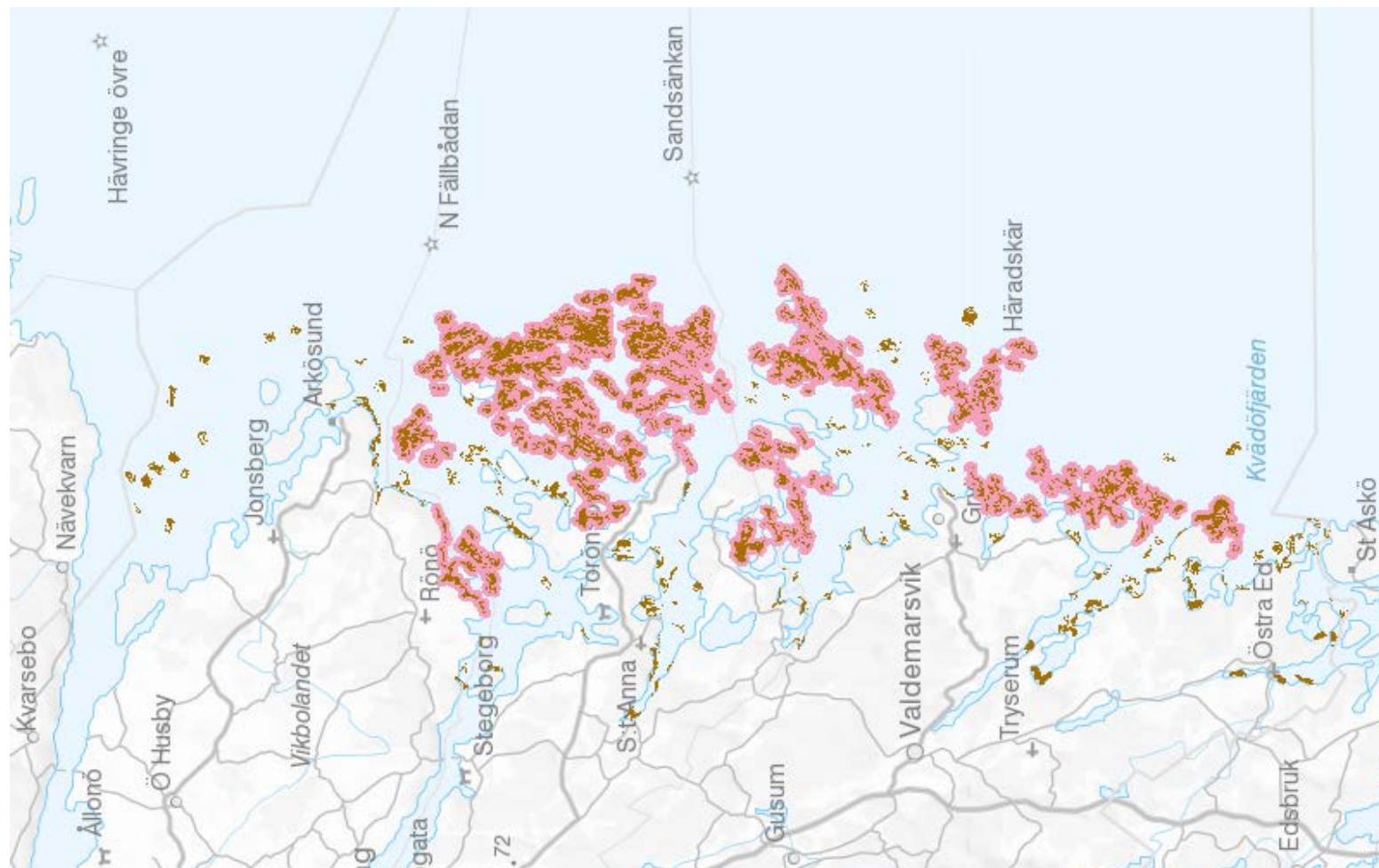
-
För kärlväxter/kransalger förutsägs de största naturvärdesområdena i skyddade miljöer i länets mellan- och innerskärgårdar. Många stora naturvärdesområden förutsägs längs Bråvikens södra strand. Dessa områden är idag starkt påverkande av mänskliga aktiviteter som inte ingick i underlaget för modelleringen, vilket medför att utfallet där kan sägas vara potentiellt viktiga lokaler för kärlväxter. Analysen för ålgräs har inkluderats i trakten höga kärlväxter. Livsmiljön ålgräsängar är generellt mer sparsamt förekommande än övriga. De preliminära naturvärdesområdena för ålgräs är främst koncentrerade till mellan- och ytterskärgården i länets södra delar.

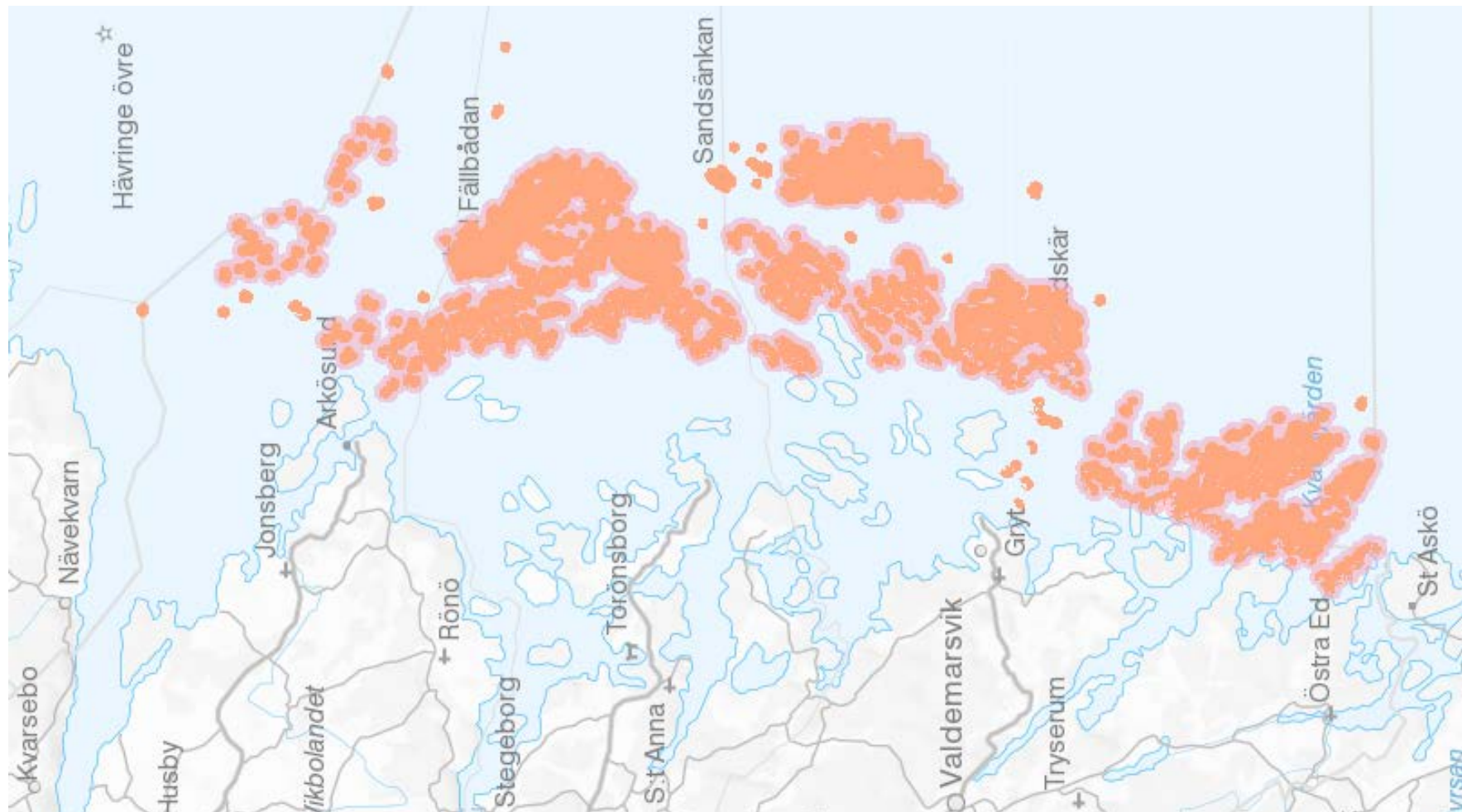
Värdenätverk (gröna) och trakter (rosa) för grunda mjukbottnar med kärlväxter och kransalger

Värdenätverk (bruna) och trakter (rosa) för blåstångsamhällen

Värdenätverk (röda) och trakter (rosa) för blåmusselbankar och rödalgssamhällen

Åtgärdsstrategier för länets marina miljöer

Handlingsplanen identifierar följande nio strategier för vilka åtgärder för grön infrastruktur och miljömål för värdefulla marina miljöer i Östergötland:

1. Tillsyn och prövning av exploatering
2. Kommunal planering/Havsplanering
3. Ökad kunskap och skydd/restaurering av värdefulla områden i ett nätverk
4. Hållbar fiskeförvaltning
5. Arbete för hållbar turism
6. Klimatarbete
7. Strategi för minskade utsläpp av närsalter och miljögifter
8. Förbättrat regelverk/tillsyn av oljeutsläpp
9. Arbete mot invasiva arter

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND